

sige, at jeg kunde støtte Regeringen ved Gennemførelsen af en Reform af vore Toldafgifter og af en Retsreform. Det maa dog allerede paa dette Punkt være mine Meningsfællers Forbehold, at den Reform, som paatænkes gennemført paa Toldomraadet, maatte være af en saadan Beskaffenhed, at den ikke træder vort Lands Erhverv for nær. Nu skal jeg slet ikke komme ind paa at omtale det Forslag, som allerede nu ligger paa Tingets Bord, men som ikke var bekendt paa det Tidspunkt, da Forslaget til Svar paa Trontalen fremkom; dertil vil der i de allernærmeste Dage rimeligvis blive Lejlighed. Jeg skal kun udtale, at jeg anser ogsaa dette Forslag for at være et brugeligt Forhandlingsgrundlag, som vel nok paa mange Punkter vil undergaa Ændringer, inden det bliver endelig ophøjet til Lov, men som ikke i og for sig er i den Grad afskrækkende, at det er nødvendigt fra vor Side at tage noget absolut Forbehold derimod. Da imidlertid det Afsnit i Trontalen, som omhandler Reformerne, efter min Mening er det parlamentariske Tyngdepunkt i Trontalen, har jeg ikke kunnet blive staaende ved at danne mig et Skøn over de nogenlunde kendte Ting, som ere blevne nævnte der, og som jeg i alt væsentligt kunde give min Tilslutning, men jeg har ogsaa maattet se paa det, som jeg tror der, efter den Synsmaade, vi have paa disse Spørgsmaal, med Nødvendighed kræver et bestemt Forbehold fra vor Side. Det er da de to Ting: Loven om kommunale Valg og om en Ændring i Grundlovens § 32.

Nu vil jeg straks her, ligesom jeg tidligere har sagt, udtale den bestemte Forudsætning, at der ikke fra min Side eller fra deres Side, som jeg deler Mening med her, vil blive rejst Modstand mod meget betydelige og meget vidtgaaende Ændringer i den kommunale Lovgivning med Hensyn til Valgretsspørgsmaalet, men jeg maa kun forbeholde mig, at jeg ikke vil kunne give det Forslag, der atter er lagt paa Tingets Bord, min Stemme i uforandret Stand. Det er kun det, jeg vil have Lov til at sige, at allerede den Maade, hvorpaa dette Forslag blev behandlet, da det første Gang blev fremsat her i Tinget, var en saadan, at det absolut maatte give Afsmag for en saadan Behandlingsmaade som den, der blev budt det Mindretal, hvortil jeg hører. At man i en saa vigtig Sag som denne, der omfatter vel det største og mest vidtgaaende Spørgsmaal i vort Land, det største Spørgsmaal, der har væ-

ret oppe maaske i en Menneskealder, affejer det paa den Maade, at nogle faa Medlemmer her i Salen stille et Ændringsforslag, som de trumfe igennem i Kraft af deres Flertalsstilling, og at det uden nogen som helst Behandling i Udvalg eller lignende bliver optaget af Regeringen og sat ind i Forslaget, et Ændringsforslag, der udstrækker Lovens Omraade til omtrent det dobbelte af, hvad den var tidligere, forøger Vælgerantallet ved de kommunale Valg fra omtrent 400,000 til henimod 800,000, at det afgøres ved et Pennestrøg i Kraft af et Flertals Stilling her i Salen, paa tværs af Regeringsforslaget, der forelaa til Behandling, og at Regeringen saa uden videre tager denne Fremgangsmaade for gode Varer og paa en vis Maade — det har jo senere vist sig — fuldt ud gjorde dette Forslag til sit, det maatte jeg tage bestemt Afstand fra. Men jeg gentager: Jeg er ingen Modstander af at gaa meget vidt paa dette Omraade, men saa vidt som at sige Ja og Amen til Forslaget, som det den Gang blev fremsat, og som det nu foreligger, det vil jeg ikke kunne. Endvidere maatte jeg tage bestemt Afstand fra det Forslag, som blev vedtaget her i Fjor, Grundlovsforslaget, Forslaget om Ændringer i Grundlovens § 32, thi den Form, hvori det gik herfra til Landstinget, anser jeg ikke alene ikke for nogen Forbedring af den grundlovmæssige Ordning med Hensyn til Valg til Folketinget, men nærmest en Forringelse. Det vil jeg altsaa ikke paa nogen Maade kunne gaa med til, og det forekommer mig, at de Erfaringer, vi have, og som vi navnlig have indhøstet ved de sidste Folketingsvalg, ere af en saadan Beskaffenhed, at man anstændigvis ikke ret vel kan modsætte sig det Princip, som jeg mener, man absolut maa komme ind paa for at tilvejebringe en nogenlunde ligelig Repræsentation af Vælgerbefolkningen i vort Land, en nogenlunde ligelig Repræsentation i Landets Folketing, nemlig Forholdstalsvalgmaaden. Det mener jeg ikke, man ret vel kan blive ved at modsætte sig, naar man ser hen til det Resultat, man er kommen til ved de sidste Valg, nemlig dette, at det Parti, som har — ja lad os sige Halvdelen af Stemmerne her, har opnaaet dette Antal Medlemmer ved lidt over 31 % af samtlige afgivne Stemmer. Det er ganske uholdbart og saa ganske umuligt, at det ikke kan fortsættes i Længden. Det er jo saaledes nu, at medens Reformpartiet, Folketingets Halvdel, gennemsnitlig har kunnet sætte et Medlem ind i Folketinget